

celo leto	K 180.—
pol leta	„ 240.—
četrť leta	„ 120.—
za mesec	„ 40.—

JUGOSLAVIA

1 m.
štok pros.
za večera.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži na odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Efektj.
Zagreb: Banka za Primorje 925—
940, Jadranska banka 2000—2100, Jugoslav
banka 852—590, Ljubljanska kred. banka
925—0, Prva hrvatska štedionica 10100 do
10175, Riječka pučka banka 445—460.

Poljska ustava.

Te dni je izdelal in sprejel poljski državni zbor ustavo. Tako dobi na novo zgrajena svobodna poljska država svojo ustavo; tu je tedaj kakor pri nas provizorno prehodno stanje trajalo dokaj dolgo. Po eni so ustavno delo zavrževali zunanji dogodki, v katere se je zapletla Poljska, po drugi strani pa se je zakasnilo vsled velikih naporov, ki so se javljala v ustavnih načrtih in predlogih posameznih strank in strui.

Poljska je po novi ustavi republika s predsednikom na čelu. Predsednik voli po francoskem vzgledu narodna skupščina (zgrajena iz Narodove), ki sestoji iz obeh zbornic. Kakor v Franciji se voli predsednik na sedem let. Izpustila se je prvotna omejitev, da mora biti katoliške vere, češ da dejansko stanje ne potrebuje še posebej te določbe. Pač pa je poljska socialistična stranka propadla s svojim predlogom, da si mora predsednik pred sklepanjem pogodb s tujimi državami dobiti privoljenje državnega zbora.

Tudi na Poljskem se je vršila srđita borba za in proti senatu. Naposled je bil dvodomni sistem vendar sprejet, a le z neznatno večino 12 glasov. Senat se voli v splošnih volitvah, ne pa kakor se je glasil prvotni načrt, po kurijah.

Glede pravic nepoljskih narodnosti ali narodnih manjšin se dopušča slednjim svobodni razvoj; kakor vsi ostali državljani imajo narodne manjšine pravico do svojega jezika, do svojih humanitarnih, verskih in socialnih institucij, katere pa si morajo vzdrževati sami. Židovski predlog, da se pripuste nepoljski jeziki pri javnih institucijah in pri sodiščih, pa se je odklonil. Člen prvotnega osnutka, ki je predvideval konfesionalno šolo, se je odklonil. Določilo se je, da mora konkordat, ki ga ima Poljska, skleniti z Rimom, ratificirati državni zbor.

Silno huda borba se je vršila med strankami o vprašanju, kdaj se sme pričeti revizija nove ustave. Stranke na levi so zahtevale določbo, da se začne revizija ustave dve leti po njenem sprejetju, oziroma dve leti po definitivni določitvi poljskih meja. Očitno so imele te stranke pred očmi dejstvo, da se bo Poljska razširila na ozemlja, kjer je v večini nepoljsko prebivalstvo, in da je treba za slednje spremeniti zakonite narodnostne določbe. Med tem se je sklenila mirovna pogodba v Rigi, sprejela pa se je kljub odporu levice določba, da se ustava v prvi legislativni splošni ne more revidirati in tudi nadalje le v večjih razdobjih, pa tudi tedaj se začne revizijska akcija šele na predlog četrtine državnih poslancev. Ta člen se je sprejel proti srđitemu odporu socialistične stranke, ki je v teku večmesečne debate posegla celo po obstrukciji in demonstrativnem štrajku.

Vsekakor je v poljski ustavi še mnogo konservativnosti, o katerih bomo govorili še posebej, ko bomo imeli pred sabo natančnejši ustavni tekst.

Popoln francoski neuspah v Ameriki.

»Morning Post« poroča iz Washingtona, da se je francoskemu odposlancu Vivianu na njegovo prošnjo, naj bi se Zedinjene države obvezale, priskočiti v slučaju nemškega napada na Francijo na pomoč, dalo razumeti, da je imela tudi Francija nekoč Napoleona ter da lahko zopet dobi

Napoleona. V takem slučaju bi bila civilizacija ogrožena ne od Nemčije, ampak od Francije, ter bi se Zedinjene države postavile na stran Nemčije proti Franciji, da bi rešile civilizacijo pred uničenjem.

Radi tega da ni umestno, da se v Knoxovi resoluciji* o zunanji politiki Zedinjenih držav imenuje kaka država z imenom ter mora biti dotična izjava splošnega značaja. Zedinjene države si morajo pridržati popolno prosto roko, da vržejo svoje materialne in moralne sile tja, kjer se bodo potrebovale.

Ko je Viviani nazadnje poskušal doseči ratifikacijo angleško - francosko-ameriške pogodbe za pomoč (pogodbe, s katero se je Anglija obvezala priti na pomoč Franciji proti vsakemu nemškemu napadu, ako tudi Amerika pristane na to. Zato je bil Wilson svojčas obljubil, zastaviti vse svoje sile — Op. ured.). se mu je odgovorilo, da na to kratkoma ni misliti. — To je za Francoze hud poraz, ki bo znal uplivati na omiljenje francoskih zahtev proti Nemčiji.

* Resolucija ameriškega senatorja Knoxa, kakor smo že poročali, obsega 5 točk, sprejetih v ameriškem senatu. Resolucija proklamira konec vojne stanja z Nemčijo, zahteva, da se sklene z Nemčijo trgovinska pogodba itd.

Kočevski krošnjari.

Kočevje, 8. aprila.

Naša bivša Kranjska je pod Avstrijo dosegla dvomljivo slavo, da so našega človeka poznali daleč po svetu kot krošnjarija. Zunanji državljani so poznali »Kranice« le kot vsiljive krošnjarije, ki imajo glede realnosti in poštenosti precej sumljive pojme. Sicer so bili med krošnjariji le redki naši pravi rojaki, temveč le nemški Kočevjarji, a neugodna sodba je šla na račun vsega prebivalstva in Slovencev sploh. Izmed Slovencev so se bavili s krošnjarstvom le nekateri prebivalci kočevskega okraja ob Kolpi (Fara, Brod, Osilnica), dočim je bil večini nemškega prebivalstva na Kočevskem to edini poklic. Krošnjarsko življenje je bilo uplivalo na poljedelstvo, industrijo in obrt. Nemška vlada je dala Kočevjarjem posebno šolo za lesno obrt, toda učenci so jo obiskovali le zaradi državnih štipendij, ko pa so prišli iz šolske obveznosti, jih je prirojena strast za polhajkovanjem in lahkim zaslužkom zvalila po svetu. Ker je moški svet hodil po svetu, so doma ženske le površno obdelovale zemljo. Tudi na

rodbinsko življenje je krošnjarstvo slabo uplivalo.

Danes je krošnjarstvo skoraj popolnoma izpodrežano, toda med kočevskim prebivalstvom je opaziti močno gibanje, da bi se pri sklepanju trgovinskih pogodb z Avstrijo in Madžarsko zagotovile krošnjarstvu stare predprave. Naša vlada naj pri tem dobro prevdari slabe in dobre strani. Politične oblasti naj bodo previdne pri podeljevanju tozadevnih koncesij, oziroma krošnjarskih dovoljenj. Dovoljenja naj bi dobili le taki, pri katerih je uradno dognano, da imajo premalo zemlje, da bi mogli pri najboljšem obdelovanju prerediti rodbine. Ako je v kraju ali bližini industrija, naj se ljudi napoti v prvi vrsti tja za zaslužkom. Ako res dobimo kmalu železniško zvezo med Kočevjem in reško proggo, se bo brezdvomno tudi ob Kolpi razvila kaka nova industrija.

Krošnjarstvo v današnjih razmerah pa je vsled bližnjih državnih mej tudi zelo zapeljivo za tihotapstvo in veriženje ter škodljivo zdravemu, poštenemu trgovanju. Vsled visokih tovarniških cen in uvozne carine se solidno krošnjarstvo absolutno ne izplača, temveč le zapeljuje k nepoštenim činom. Kočevski gozdovničarji za stoletja bogate zaloge za razne domače lesne izdelke. Teh se naj ljudstvo oprime, a država mu naj gre na roko s strokovnim poukom.

Beleške.

Socijalist - separatist?

Dr. F. Ilešić trdi, da misli socijalno, ker hoče »ustvariti večje jedinice«.

Radovedni smo, če je rezultat takega mišljenja produkt a la »Pon-deljek«.

Občinske volitve

se bližajo, a v »Slov. Narod« je zavozil novi cestni valjar.

Upamo, da bo dobro opravil svojo nalogo.

Kozli — zelja vrtnarji.

Položaj: Protestni shod obrtnikov in trgovcev zoper krivično odmerjen davkom. Govorniki: Poslanec JDS in ostali govorniki JDS ogorčeno protestirajo. Za kulisman: Demokrati so na vladi, oni delajo davke, oni odirajo naše trgovce in obrtnike. Pa kaj za to — mi — zastopniki jugoslovanske demokracije protestiramo proti krivičnim davkom — in situacija bo za JDS rešena. Falot, kdor razkrinka dvojno igrjo JDS. Saj je celo vreme v okolišju JDS Suša — ploha — kakor JDS hoče.

Razna poročila.

Prof. Pata pride v Beograd. Te dni pride v Beograd profesor dr. Pata, bivši tajnik jugoslovanske komore v Pragi, eden izmed ustanoviteljev češke - jugoslovanske lige v Pragi. Dr. Pata je napisal zelo veliko člankov, ki se tičejo jugoslovansko-češkoslovaškega zblizovanja ter si tudi sedaj prizadeva, da ustvari vsaj en del tega programa.

Konji iz Nemčije. Začetkom maja se bodo začeli prejemati konji iz Nemčije kot vojna odškodnina v naravi.

Nov češkoslovaški poslanik v Avstriji. Avstrijska vlada je dosedanjemu češkoslovaškemu poslaniku v Bernu dr. Cirilu Dusseku podelila agremnt kot poslaniku češkoslovaške republike v Avstriji.

Neuspešne sankcije proti Nemčiji. Iz Pariza poročajo: Na zbornični seji 11. t. m. je izjavil Briand: »Sankcije, ki so se določile proti Nemčiji, niso imele pričakovane

ga uspeha. Dne 2. maja bo stala Nemčija pred vsemi svojimi kršitvami mirovne pogodbe, ki jo je sama podpisala, tedaj bo imela pred seboj vse svoje grehe. Ponavljam s poudarkom: Upnik ima pravico do eksekucije. Eksekutor je bil odposlan. Če se bo dolžnik še dalje upiral, mora eksekutorja spremljati še orožnik. Vlada je prepričana, da se bo dogovor z zaveznički na vsak način izvedel. Zaveznikom preostane samo še to, da predložijo račun reparacijske komisije. V sporazumu z zaveznički bodo Francozi gotovo na svojem mestu.« (Odobranje po vsej zbornici.)

Harding za mir med Nemčijo in Zedinjenimi državami. Zagotavlja se, da se bo predsednik Harding v svoji poslanici kongresu izrekel za odločitev, v kateri se zahteva sklop miru med Nemčijo in Zedinjenimi državami. Poslanica se noprakčno izreka proti sedanji zvezi narodov.

celem trinajstkrat in kdo jih je angažiral? (Vendar ne mislite, da stavimo vprašanje glede bratov Rusov kot takih, ampak samo radi razjasnitve vprašanja, če smo angažirali financijelno zmogli).

3. Kolikokrat so nastopili razni solisti in solistke v operi? Prosimo za tabelaričen pregled in skupni trošek angažmaja. Vemo, da so nekateri prezaposleni, dočim drugi zopet ne.

4. Kje tiči vzrok padca abonmentov?

5. Kje tiči vzrok znižanja abonmentov predstavi od 30 na 25, navzlic temu, da je lanski manjši personal zmogel 30 predstav, in sicer v lep obliki?

6. Kje je vzrok, da se dramske predstave slabo opremijo, navzlic temu, da je g. intendat izjavil začetkom sezone, da je drama prva?

7. Kakšno denarno škodo je utrpelo gledališče z raznimi gostovanji? (Izostanek rednih predstav).

8. Kaj se je ukrenilo za prihodnjo sezono? Ali je mogoče letos kaj pripravljene, ko lansko leto po izjavi gospodintendanta priprave niso bile mogoče?

9. Kateri igralci zapuste drugo leto slovensko dramo in ali je za nadomestilo skrbjeno?

10. Zakaj do zadnjega časa ni bilo predstav po nižnji ceni? Ali je res, da je gospod intendat izjavil, da predstave niso za delavce, ker ničesar ne razumejo in samo teater pomažejo?

Če gospod intendat sam ne more odgovoriti na vsa vprašanja, bodo znali odgovoriti ravnatelji, ki so mu celo sezono stali zvesto ob strani. Samo predvsem ne pozabite, na točne številke.

Upravičenost vprašanj upamo, da prizna gospod intendat, če že v »Slovenskem Narodu« apelira na javnost in želi tudi, da javnost podpira slovensko gledališče. Ko nam enkrat gospod intendat pove svoje, povejmo še mi svoje!

Gospodarstvo.

NEUSPEH POVIŠANJA ŽELEZNIŠKIH TARIF.

V letošnji 6. številki našega lista smo kritizirali zvišanje naših železniških tarif preko one mere, ki jih more prenašati naše narodno gospodarstvo. Trdili smo, da se je to prekomerno zvišanje izvršilo deloma radi tega, ker so se hoteli z rednim dohodki železnice pokrivati taki stroški, ki imajo značaj investicij, in ki bi se morali pokrivati z izrednimi krediti. V 34. številki pa smo omenili, da zvišanje železniških tarif za 100% za osebnih in za 200% za blagovni promet brzokone ni doseglo svojega neposrednega namena, t. j. odprave oziroma vsaj zmanjšanja deficita v železniškem prometu. Skušali smo dokazati, da imajo previsoke železniške tarife vedno za posledico omejitve prometa, s čemur se na eni strani zgubi, kar se je na drugi strani pridobilo, ter da vrhutega previsoke železniške tarife podražujejo izvoz in uvoz ter s tem dosledno cene vseh življenjskih potrebščin.

Rekli smo nadalje, ako hočemo spraviti našo železniško politiko v pravi tir, da se nam je treba lotiti velikopoteznih sredstev, ter da v to svrhi ne zadostuje misliti samo na zvišanje dohodkov, temveč je potrebno tudi se podvreči vsem stroškom, ki so potrebni, da se zboljša ves promet, t. j. investirati primerne vsote, ki se morajo nabaviti z notranjimi ali zunanjimi posojili.

Delni, torej še ne popolni podatki o dohodkih in izdatkih državnih železnic v dobi po povišanju železniških tarif do konca februarja t. l., ki so nam na razpolago, dajejo nam prav v vseh gori omenjenih točkah.

Iz teh podatkov posnemamo, da je celotno naše železniško omrežje, obstoječe iz beogradskega, sarajevskega, subotškega in zagrebškega ravnateljstva, od meseca junija 1919 do maja meseca lanskega leta delalo z deficitom, in sicer je v tej periodi obratovalo beogradsko ravnateljstvo z največjim deficitom (210 milijonov kron), dočim je subotško ravnateljstvo imelo v tej dobi skoro toliko dohodkov kakor izdatkov (deficit od 1.800.000 kron). Vsa štiri ravnateljstva so imela v navedeni dobi vseh dohodkov 648 milijonov kron, vseh izdatkov pa 1048 milijonov K, torej 400 milijonov kron primanjkljaja. V prvih treh mesecih po povišanju tarifov je znašal primanjkljaj za vsa štiri ravnateljstva 88 milijonov kron ter se je torej vključ velikemu povišanju tarif primanjkljaj znižal v tej dobi samo za 12 milijonov kron, dočim bi matematično zvišanje tarif moralo imeti za posledico izdaten prebitok. Za nadaljnjih 6 mesecev obratovanja, t. j. od septembra 1920 do februarja t. l. je dosedaj objavljen le uspeh beogradskega, subotškega in sarajevskega ravnateljstva, ki izkazuje 475 milijonov izdatkov in 338 milijonov kron dohodkov, torej še vedno 137 milijonov K primanjkljaja, vključ temu, da izkazuje subotško ravnateljstvo 137 milijonov kron prebitka. Z ozirom na ta prebitek in primanjkljaj sarajevskega ravnateljstva od 40 milijonov kron je lahko izračunati, da je beogradsko ravnateljstvo imelo v omenjenem polletju 234 milijonov kron primanjkljaja, torej 24 milijonov več tekom zadnjega polletja, nego v enoletni dobi od junija 1919 do maja 1920!

Razlaga tega ogromnega deficita prog beogradskega ravnateljstva je v tem, da so se tekoči dohodki železnice obrata na progah omenjenega ravnateljstva uporabljali za nabave železniškega materiala, za popravne mostov, nasipov itd., torej za investicijske svrhe. To je ono, kar smo mi kritizirali in radi katere trditve nas je neki tukajšnji list robato napadel, češ, da se vsi dohodki uporabljajo za tekoče stroške, dočim mora danes isti list priznavati uporabo tekočih dohodkov za omenjene investicijske svrhe. Popravila na srbskih železnicah, povzročena po vojnih poškodbah, nimajo namreč značaja tekočih popravil, povzročenih po tekoči uporabi železniških prog in železniškega materiala. Stroški za ta popravila ne smejo torej obteževati tekočih dohodkov, ter ne smejo podraževati prometa, marveč se morajo kriti s posojili. Le obrestih teh posojil smejo torej obteževati promet.

Kriva finančna politika, ki hoče zvrniti investicijske stroške na tekoče dohodke, je škodljiva za izvoz in uvoz ter podražuje življenjske potrebščine. Previsoke železniške tarife torej omejujejo promet. Bruto-dohod-

dek 338 milijonov kron za pol leta dokazuje, da dohodki za celo leto, prištevši še ne objavljene dohodke zagrebškega ravnateljstva, ne bodo presekali primerno prejšnjih dohodkov, s čemer je dokazano, kar smo trdili — da imajo previsoke železniške tarife za posledico omejitve prometa.

★

† Proračun trgovinskega ministrstva reduciran. V finančnem ministstvu je končano delo, s katerim se je proračun trgovinskega ministrstva reduciral za 30 milijonov. V proračunu prometnega ministrstva so predvideni veliki krediti za zboljšanje celokupnega prometa v državi. V finančnem ministstvu menijo, naj se nove zgradbe financirajo s posojili in da naj se v proračun vstavijo samo anuitete za ta posojila.

† Poljedelska šola na Dolenjskem. V ministstvu za poljedelstvo se izdeluje pravilnik in proračun za ustanovitev velike poljedelske šole na Dolenjskem v Sloveniji.

† Ustanovitev višje poljedelske šole v Srbiji. Pred nekaterimi dnevi je odšla v notranjost Srbije komisija za ustanovitev višje poljedelske šole v Srbiji. Dosedaj smo imeli samo eno tako šolo v Križevcih na Hrvaškem.

† Nova trgovska družba v Ljubljani. Iz Uradnega lista posnemamo, da je ministrstvo za trgovino in industrijo dovolilo ljubljanskemu trgovcu Viktorju Medenu ustanoviti »Slovensko trgovsko delniško družbo«.

† Dve novi tovarni v Ljubljani. Pivovarna Unio in Šiški zgradi tovarno za špirit in drugo za drože.

† Novo škrlakovsko podjetje. V Dolskem pod Ljubljano se je ustanovilo novo škrlakovsko podjetje, ki je v domačih rokah.

† Nov drobiž. Finančno ministstvo bo v najkrajšem času dalo v promet večje množine drobiža po 20 para.

† Proti uvozu vina iz Italije. Ministrstvo za trgovino dobiva dnevno predloge iz Dalmacije, v katerih se z ozirom na trgovinski dogovor s Italijo zahteva, naj se določi za vino iz Italije visoka carina.

† Izvoz izkuhanih vinskih tropin je v vsaki množini dovoljen brez zavarovanja valute.

† Pranski velesejem in Jugoslovija. S tega velesejma se je prodalo največ blaga v Jugoslavijo in sicer za 49.480.000 K. Na drugem mestu je Bolgarska, v katero se je prodalo za 30.663.000 K, potem Rumunija z 13.553.000 K, Italija z 6.657.000 K in Avstrija z 6.202.560 K.

† »Vulkan«, tvornica gumijevih izdelkov, družba z o. z. v Kranju. Ta tvornica, ki je pričela z obratovanjem, je prva in edina tovarna za izdelovanje predmetov iz kavčuka v Jugoslaviji. Domača industrija guma ima brezdvomno veliko bodočnost. Dosedaj pa je vse gumijevo blago prihajalo izključno iz tujine. Javna uprava, domača industrija in domači konzumi so bili na tem polju povsem odvisni od uvoza iz tujine. To se bo sedaj izpremenilo, in celo za izvoz bi utegnila ta nova industrija pri nas delovati, ker nimajo sosedne države na Balkanu nobene slične tvornice. Imenovana tovarna izdeluje razne predmete iz guma in ima tudi dobro opremljeno delavnico za popraviljenje avtomobilnih plaščev in zračnic potnih vulkanizacij v velikem slogu. Ustanovitelji in družabniki tvornice so izključno samo Slovenci. Tovarna izdeluje danes: »Favoriti«, gumijevo mazilo za transmisijna jermenja, »Paralepilo« za čevljarstvo, »Pararaztopino«, v kratkem pa bo pričela izdelovati: gumijast trak za izolacijo, paratrak, podpetnike, radirke, nevulkanizirane plošče za izdelovanje štampilj in reparaturo.

★

† Poljedelska razstava v Pragi. Kakor smo že poročali, priredi poljedelska zajednica češkoslovaške republike od 12.—17. maja t. l. poljedelsko razstavo, na kateri bodo zastopane vse panoge poljedelstva, posebno pa tvornice gospodarskih strojev. — Zadnja poljedelska izložba je bila leta 1914, katero je posetilo več kot 100.000 obiskovalcev. Glavni namen razstave je, pokazati razvoj poljedelstva v Češkoslovaški s statističnimi podatki.

† Sovjetska vlada kupuje lokomotive. Ruski komisar za železnice Lomonosov, ki se nahaja v Pragi, je naročil na Češkoslovaškem, v Švici in Italiji 300 lokomotiv, 2000 lokomotiv bo naročila ruska vlada na Angleškem, v Nemčiji, Švedski in Danski, 2700 pa v Ameriki. Lomonosov je izjavil, da razpolaga sovjetska vlada še z 2 milijardami zlatih rubljev in z mnogimi dragulji, s katerimi bo plačala te lokomotive.

† Za gospodarsko vzpostavitev Rusije. »Dena« javlja, da se nemški in angleški finančni krogi počajo z načrtom, kako bi se vzpostavila Rusija. Nemci bi dali na razpolago delovne moči, Angleži pa bi finansirali ta načrt.

Kriza slov. gledališča.

Gospod intendant Juvančič je zažutil potrebo, da je v sobotni številki »Slovenskega Naroda« razpravljaj o vzrokih krize pri slovenskem gledališču. Gospod intendant govori o umetniški kvaliteti predstav in ugotavlja, da ni vse tako kot bi moralo biti. Ugotovitev je nepotrebna, ker so to že pred njim ponovno ugotovili naši prvi kritiki in pokazali na nedostatke, ki prav neugodno kvalificirajo vodstvo gledališča. Gospod intendant govori tudi o gospodarskem stanju slovenskega gledališča. Tu postaja zmeden in nejasen. Mislimo, da velik del krize pri slovenskem gledališču obstoja predvsem v slabem gospodarstvu in neekonomični uporabi personala in bi bilo vsekakor koristno, da se javnosti pojasnijo te stvari:

1. Koliki so dohodki gledališča?
2. Koliki so bili izdatki angažmaja 13 ruskih igralcev, ki so nastopili v

Dnevne vesti.

— **Strahovit požar v Bohinju.** Že včeraj smo sporočili o požaru državne žage in velike lesne zaloge v Soteski. Razum žage je pogorelo 145 vagonov lesa. Škoda, cenijo na 16 milijonov K, dočim znaša zavarovalnina le okrog 2 milijona. Najhuje so prizadeti lesni trgovci Dolenc, Arnejc in Pogačnik, ki so imeli državne žage v najemu kot družabniki lesne in avstrijske družbe »Sava«. Požar je širil na veliko razdaljo tako vročino, da je bilo gašenje popolnoma nemogoče. Vsled isker so se vneli tudi gozdovi, kmalu so bili vsi vrhovi od Soteske do Babjega zoba v plamenih. Gozdni požari so divjali v terek in včeraj ter še do sedaj niso popolnoma pogaseni, čeravno neumorno deluje oddelek vojaštva iz Ljubljane 145 mož.

— **Pašičeva zahvala Sforzi.** Ministrski predsednik Nikola Pašić je poslal italijanskemu zunanjemu ministru, grofu Sforzi brzojavko, v kateri se mu zahvaljuje v imenu vlade SHS za njegovo energično postopanje v vprašanju poizkušene vrnitve eks-kralja Karla na Madžarsko.

— **Državni mejniki se postavljajo.** Ker so v Parizu končevaljavno uređili našo severno mejo na Štajerskem, je začelo tehnično osobe postavljati mejnike. Dasi se je vijugasta meja zvala med št. Iljem in Sv. Jurjem, vendar z novo mejo niso zadovoljni ne Nemci, ne Slovenci. Cela Visoka Kresnica pripade Avstriji, vsled tega izgubi šentiljski Slovenec Bračko svoje lepe vinske gore.

— **Novi poverjenik za zdravstvo.** Iz zanesljivih virov smo izvedeli, da je imenovanje mestnega fizika dr. Otmarija Krajca za načelnika zdravstvenemu odseku za Slovenijo perfektna stvar.

— **Strokovna znanje in politika.** Na naša stvarna izvajanja o razmerah v narodni operi v Ljubljani in posebej o njenem ravnanju g. Rukavina, se je g. ravnatelj izrazil proti svojim intimnim prijateljem, »da se mora on k vsemu temu le smeati, ker da je ta »gonja« proti njemu zanj le reklama.« Dokler namreč bo minister prosvete g. Pribečević, bo ravnatelj ljubljanske opere edino gosp. Rukavina. — No, g. R., smo le hvaležni za to izjavo, s katero sam potrjuje našo trditve, da pri imenovanju ravnatelja ni bilo merodajno strokovno znanje, ampak politična pripadnost in protekcija potom gotove klike, kateri stoji g. R. zelo blizu. Razum tega pa je g. Rukavina s to izjavo nehoti priznal in potrdil resničnost in stvarnost pri nas objavljenih člankov. Bo že res, da ruska drama naše opere ni potegnila iz blata!

— **Časniška vest.** Dosedanji urednik »Murske Straže«, Božidar Boriko, je izstopil iz uredništva ter vstopil v uredništvo mariborskega »Taborca«. Mariborska »Straža« poroča k tej spremembi: »Murska Straža«, ki je doslej kakor nadstrankarsko glasilo budila obmejne Slovence, bo spremenila svojo smer ter odsej nastopala kot braniteljica krščanskih idej. Potemtakem ni treba nič več buditi obmejnih Slovencev, ni treba več nadstrankarskega složnega dela! Dvomimo, da bo ta sprememba slovenski stvari na korist.

— **Solidarnost političnih strank v Kranju.** Ker so se v Kranju politične stranke zedinile za skupno listo pri občinskih volitvah, se volitve sploh ne bodo vršile, temveč se smatrajo predloženi kandidati za izvoljene.

— **Plače profesorjev trgovskih in srednjih šol izenačene.** Gospodarsko-financijski odbor ministrov je potrdil sklep ministrstva za trgovino in industrijo, da se plače profesorjev vseh trgovskih šol v državi zenačijo s plačami profesorjev srednjih šol.

— **Železničarjem bodo v času službe prepovedane alkoholne pijače.** Ministrstvo za narodno zdravstvo izdeluje načrt zakona, s katerim se vsem železničarjem v času, ko vrše službo, prepovedujejo alkoholne pijače.

— **Za potnike v Ameriko.** Ministrstvo za zunanje stvari je dobilo obvestilo, da ameriške zdravstvene oblasti za najmanj 10 dni pošiljajo v karanteno vse potnike, ki prihajajo v New York iz italijanskimi ladjami iz italijanskih pristanišč. To se je odredilo zato, ker se je pojavilo nekoliko primerov nalezljivih bolezni na onih italijanskih ladjah, ki vršijo službo med Severno Ameriko in Italijo. Zato je generalni inspektorat za emigracijo v Italijo izdal nalog, da nobena ladja ne sme sprejemati potnikov za prevoz iz Italije v Severno Ameriko. Zato morajo potniki in izseljenci, ki želijo potovati v Severno Ameriko, po-

tovati preko pristanišč drugih zapadnih držav. Potniki, ki se vozijo iz Francije v Ameriko, morajo predhodno ostati 15 dni v karanteni pod kontrolo ameriških zdravnikov. Po poročilu kraljevih konzulatov v Severni Ameriki traja tam neprestano brezposelnost delavcev. To se objavlja vsem v znanje in ravnanje.

— **Nova podružnica »Jugoslovenske Matice«.** Osvobojeni Logatec se narodno udeležuje. Prišel je Sokol s svojim delom, v nedeljo pa je bila ustanovljena podružnica Jugoslovenske Matice. Dobro obiskan občni zbor nove podružnice je otvoril nadučitelj Punčuh, nakar je predaval g. S. Zelenikar o nalogah Jugoslovenske Matice. Nato je poročal g. nadučitelj Stravs o že izvršenem delu. Podružnica, ki je za Spodnji in Gornji Logatec ter Hotedršico skupna, šteje že več ko 100 članov in ima preko 900 dinarjev dohodkov. Z velikom je bil nato izvoljen odbor nove podružnice, kateremu je stopil na čelo g. notar Tavzes. Pozdravljamo novo podružnico.

— **Resna beseda jugoslovanskim tvečkam in podjetjem.** Iz Primorja prihajajo stalne tožbe, da občejujo naše tvečke in naša podjetja s tržaškimi trgovci v italijanskem jeziku. Prepričani smo, da uvideva tudi politično neverziran človek, da pomeni tako postopanje naših tvečkov težak udarec za naše ljudi, ki morejo dostikrat z življensko nevarnostjo braniti vsako pravico pravice našega jezika. Kako pa naj bo njih boj uspešen, kako naj se oni kot lastni državljani bore za pravice našega jezika, če naši trgovci in podjetniki, ki so državljani svobodne Jugoslavije zataje naš jezik! Ne moremo zaznamovati takega početja drugače kot narodno izdajstvo. In zato ne bomo tega dalje trpeli! In bomo prišli s priobčevanjem imen vseh onih trgovcev in podjetnikov, ki s svojim nekvificiranim kavalirizmom otežkočujejo boj naših bratov. Pomnimajmo le, da imamo točen seznam vseh teh trgovcev in podjetnikov in da je med njimi mnogo, sicer glasni Jugoslovencev.

— **Znaga NSS v Kočevju.** Za občinske volitve v Kočevju je vložila kandidato listo samo Nar. socialistična stranka. Druge stranke jih niso mogle sestaviti, ker nimajo dovolj pristavev. S tem je lista NSS izvoljena brez volitve.

— **Za potovanje iz Italije v Jugoslavijo** se ne pobira pri nas nikaka taksa, ako ima stranka vizum našega zastopništva v inozemstvu za prihod in povratek. Ako pa ima stranka samo vizum za prihod v našo državo, plača za vizum za odhod 10 lit.

— **Nova stanovajska komisija v Ptuj.** Je sestavljena sledeče: predsednik profesor Fr. Alič, člani pa so: dr. Mile Jenko, okrajni sodnik, Rud. Matej, magistratni tajnik, Al. Brenčič, trgovec, Vilko Baebler, vodja polic. oddelka.

— **Za člana v višjem šolskem svetu** je imenovan v imenu zdravstvenega odseka dr. Majer.

— **Imenovanje.** Za inspektorja v ministrstvu za gradjevine je imenovan naš rojak Ant. Kovač, dosedaj načelnik okrožne gradjevinse sekcije v Valjevu.

— **Izpit za mestnega stavbenika** je napravil na Dunaju Viljem Kračner, izredni slušatelj na tehniški v Gradcu.

— **Jos. Soltn, fin. odd. v Dravogradu** naše uredništvo radevolje potrdi, da ni bil v nikakvi zvezi z noticami o bivšem nadporočniku Fr. Kranjcu.

— **Prevzete pisarne.** Dr. Franjo Lovrec iz Maribora prevzame odvetniško pisarno gosp. dr. Lašiča v Ormožu.

— **Iz državne službe** je izstopil bivši poverjenik, pozneje načelnik v ministrstvu za socialno politiko Milan Jaklič.

— **Millijonska filatelistična zbirka** in mnogo zlatnine je bilo nedavno ukradeno v Zagrebu. Dne 1. t. m. so na Reki zaprli 22 letnega Vladimira Novaka, pri katerem so našli del zbirke in zlatnine, toda Novak je par dni pozneje pobegnil iz zaporov ter se skriva najbližje v Sloveniji.

— **Poneverba kolosa.** Zaradi tatvine zasledovan Vladimir Mladič iz Dunaja je dne 28. m. m. pobegnil od tvečke Suchy in Gabrovšek v Kranju, kjer je bil zaposlen kot mehanik. Naslednji dan si je v imenu imenovane tvečke izposodil pri ključavničarju Stinu 1500 K vredno koto ter se neznanu kam odpeljal.

— **Poročil se je g. Josip Hauptman** z gđ. Milko iz ugledne rodbine Tabajeve iz St. Andraža pri Gorici.

— **Pobegli repar.** Okrajno sodišče v Brezicah išče kmetskega sina Fr. Salomona iz Anž, ki je nujno sunljiv, da je 16. novembra lanskega leta v Ravni pri Ptterjah oropal viničarja Pavla Klemenčiča.

— **Za gorenta v Žužemberku** je imenovan višji davčni upravitelj Gustav Kernc.

— **Vpočolen je višji državni živino-zdravnik** v Konjicah Jos. Volloščev.

Ljubljana.

— **Škandalozen pretep** pred dramskim gledališčem. Prejeli smo: Včeraj popoldne so stali v pogovoru pred dramskim gledališčem gg. M. Kogoj, A. Podbevšek, M. Jarč, A. Čebokli in S. Škerl. Tedaj je pristopil

operni pevec L. Kovač k Kogoj, ga brez povoda surovo nahrulil: »Kaj boste še nadalje pisali o meni kritike?« v tistem hipu pa že dejansko napadel presenečenega komponista. Bil ga je z roko po glavi, potem z dežnikom, ko ga je pa odvrnil, ga je pograbil za vrat in suval z nogami. Prisotni so bili nemalo presenečeni, ko pa so ga hoteli braniti, je pristopil operni pevec Trbušević, pa razjarjeno kričal: »Pustite, naj ga namlati!« Oponiže je vredno, da ni bilo v usodepolnem času nikjer videti kakega policista, pač pa vse polno ljudi, ki so bili priča temu nenavadnemu kulturnemu dogodku iz vseh bližnjih oken. Medtem je vrgel Kovač Kogoj ob železno ograjo, nakar sta padla v borbi oba na tla. Konec pretepu je napravila šele po 7 minutah na lice mesta došla postava mladega stražnika, ki se je pa sicer obnašal popolnoma pasivno. »Jaz sem Kovač, operni pevec!« je kričal napadalec ter odšel v dramsko gledališče. Povod temu dogodku je bila v našem listu včeraj objavljena notica M. Kogoj o kr. narodni ljubljanski operi. Opernemu ravnanstvu moremo v resnici čestitati k tako izbornemu dresiranju opernim močem. Cel dogodek ima sedaj v rokah policija.

— **Prvi dež.** Včeraj popoldne se je z močnim grmenjem napovedal težko pričakovani dež. Vihar je gnal vrtnice, da se je po najbolj prašnih cestah zatemnilo gostih oblakov prahu. Vsem tem pripravam pa je sledilo le nekaj kapljice dežja, toliko, da je potlačil debeli prah. Prezgodaj so zakvakele žabe, prezgodnje pa je bilo tudi veselje izvozničarjev. Morda nam noč prinese zaželjeni dež.

— **Tedenski zdravstveni izkaz.** V dobi od 3. do 9. t. m. je bilo v Ljubljani 22 porodov (12 dečkov in 10 deklic) med njimi 1 mrtvorjen. — Umrlo je v istem času 23 oseb (10 moških in 13 žensk), med njimi 15 domačinov in 8 tujecev (v zavodih). Smrtni vzroki so bili sledeči: 1 življenska slabost, 5 jetnika, 1 davica, 5 srčna hiba, 5 rak, 9 drugih naravnih smrtnih vzrokov. Nalezljive bolezni so bile zaznamovane: 1 slučaj davice, 1 slučaj griže in 1 slučaj ošpic.

— **Društvo stuš. III. fakultete** priredi na univerzi v zbornici javno predavanje v nedeljo 17. t. m. ob 10. dopoldne. Predava gosp. vsenč. doc. dr. Fr. Veber: »Pot do sprave med vero in znanostjo« kot zaključno predavanje iz cikla »Znanost in vera«.

— **I. splošno društvo jugoslovanskih vpoškojencev** vabi svoje člane na društveni shod, ki bo v nedeljo 17. t. m. ob 3. uri popoldne v Krsnikovi ulici 5. Dnevni red: Določitev, katero kandidatno listo bomo volili v Ljubljani. V smislu soglasnega sklepa občnega zbora bomo izdajali mali društveni mesečnik v svrhu društvenih informacij. Vabimo uprave tiskarn, da nam pošljejo do 1. maja proračun. — I. splošno društvo jugoslovanskih vpoškojencev s sedežem v Ljubljani, Krsnikova ulica 5.

— **Javno predavanje** Splošnega slov. ženskega društva je nocoj, v četrtek ob 8. zvečer na St. Jakobski šoli. Predava ga. T. Hinterlechnerjeva o materinstvu. Zestvo vseh slojev dobrodošlo.

— **Nepoštena varuhinja.** Služkinja Barbara M. je dala zasebnici Neži S. hraniti razno obleko, perilo, srebrnino, posodo i. t. d. Ko je prišla pozneje po svoje stvari, je našla omaro vlomljeno in vse pokradeno. Služkinja dolži hraniteljico, da je dala pri ključavničarju omaro odpreti in je njene stvari ponesverila.

— **Nepoten invalid.** 27 letni invalid s pohabljenno desno roko, bivši sluga pri tukajšnji deželni vladni Mart. Palčič iz Kriške vasi je osumljen, da je lanske jesen železniškemu delavcu Jos. Cestniku ozi. njegovi ženi izvalil srebrno žepno uro in 3 K denarja ter od takrat pobegnil.

— **Iz Ljubljane izgnani.** 42 letni Gašpar Eržen, žebjar iz Kroke, 41 letni Fr. Zima, gozdni delavec iz Grabč pri Gornjah in 36 letni opekarski delavec Jak. Saksida iz Prvačine so z razsodbo policijskega ravnateljstva izgnani iz okoliša ljubljanskega policijskega ravnateljstva kot tujemu imeti nevarni elementi. Prva dva sta izgnana za 5, zadnji pa za 15 let.

— **Izgnanilo se je v mesto** v soboto 9. t. m. 7 ključev. Pošten najditelj naj jih odda proti nagradi pri vratarju strojne tovarne na Dunajski cesti št. 35.

— **Lep mlad pes rjave barve** lovske pasme se je zatekel v soboto Vaivazorjev trg 6. III.

— **Dober stenograf - telefonist** se sprejme takoj za nočno službo. (Od 9. do 12. zvečer.) Samo dobri stenografi (slovenska in nemška stenografija) — po možnosti poznanje hrvaškega narečja) naj se javijo od 6.—7. zvečer v uredništvu »Jugoslavije«.

Maribor.

Volilna v Mariboru. Za občinske volitve v Mariboru so določena sledeča volišča: I. volišče na notranje mesto ali prvi okraj v deželni meščanski šoli na Maklošičevi cesti št. 1. II. volišče za II. okraj

(Graško predmestje) se nahaja v deželni ljudski in meščanski šoli v Cankarjevi ulici 15. III. volišče za III. (Meljski) okraj se nahaja v poslopju bivšega ženskega dež. učiteljskega v Cafovi ulici št. 9. IV. volišče za IV. okraj (Koroško predmestje) se nahaja v deški ljudski šoli, Samostanska ulica št. 10. V. volišče za magdalensko predmestje bo v otroškem vrtcu v Valva-zorjevi ulici št. 40. — Glavno volišče se nahaja v I. okraju, kjer se bo ugotovil skupni izid glasovanj na posameznih voliščih takoj po končanem opraviilu na posameznih voliščih.

Napačno žigosani žronske bankovci z žigom »Bezirkskrankenkasse Maribor« so se pojavili v mariborski okolici. Žig predstavlja podolgovato elipso z zobčastim robom. Občinstvo se pred sprejemanjem teh bankovcev svari.

Celje.

Celjsko olepševalno društvo je pričelo z urejanjem sprehodov in popravljanjem mostičkov po gozdovih nad mestnim parkom ter je že marsikaj zopet spravljeno v dobro stanje. Treba pa bo misliti tudi na napravo klopi, kakor so bile svoječasno po teh sprehodih. Tudi mestni vrt je nujno potreben večjega števila klopi, katerih posebno v gornji polovici vrta ni skoro nobenih na razpolago.

Javno predavanje priredi Splošno slovensko žensko društvo v Celju v mali dvorani Narodnega doma. Predaval bo g. dr. Schwab o »lepoti žene«. — Gospod dr. Schwab namerava v kratkem predavati tudi o »življenju celjske mladine pred 30 leti«, ko je obiskoval celjsko gimnazijo. To predavanje utegne biti zelo zanimivo in na njega že danes opozarjamo.

Koncert jugoslovanskega godalnega kvarteta (prej kvartet Zika) se vrši v Celju v ponedeljek 18. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma. Vstopnice so vpredprodaji pri tvrdki Gorjanc in Leskovšek.

Srbohrvaški tečaj, katerega je Splošno slov. žensko društvo v Celju nameravalo prirediti že v spomlad, se bo iz raznih razlogov vršil šele v jesenskem času. Koze so v mestu Celju in okolici, kakor poroča mestni fizikat, že popolnoma ponehale. Od 13. marca se niso prigodili več novi slučajji te epidemije. V bolnici se nahaja še nekaj rekonvalescentov.

Drobne vesti iz Celja. Za kadilce je še vedno mučno, ker cenejših cigaret in smotk sploh ni dobiti. Baje je kriva glavna zaloga, ker naroča premalo teh izdelkov. (Isti mizerni položaj je tudi v Ljubljani, kjer je sedež glavne tobačne tovarne. Torej krivda ne zadene trafikantov. Op. ured.) Nemškutarjenje se čimdalje bolj širi, pri tem pomagajo tudi nekateri nižji poštni uslužbenci, posebno pismonoše. Imamo tako omejene starše, ki govorijo z otroci nemško, čeravno sami komaj ločijo ta trdi jezik. — Volilno gibanje je v živahnem toku ter se že sedaj ugiha, iz katere stranke bo župan. Glavno je, da bo zaveden, neupogljiv in neustrašen Slovenec, ker le tako postane Celje res slovensko mesto.

Novo električno svetilko so napravili po vseh ulicah našega mesta. Mesto je z napravo istih dobilo zopet lepše lice.

Oficirski dom celjske garnizije se da v najem. Reflektant se naj javi v nedeljo 17. t. m. ob 10. uri v št. 39. pp. v Kraja Petra vojašnici II. nadstr.

RESOLUCIJA AKADEMIKOV NA GRAJU

Sprejeta 18. m. m. in 8. t. m. na sestanku Akad. soc. pedagog. krožka:

Položaj akademikov, bodoših voditeljev naroda, je obupen. Studij v stanovanjih, to je v kletih, v podstrešjih, grajskih ječah, je nemogoč. Kolikor se je akademikov vrnilo zdravih z raznih bojšč, ti si sedaj ubijajo svoje zdravje z gladom, nezadostno obleko, v zatohlih stanovanjih in v ponizajočih, akademika nevrednih razmerah. Vse to mora imeti katastrofalne posledice i za narod i za državo, če v to poklicani faktorji ne ukredujejo takoj potrebnih korakov, da se položaj akademikov mladine, zlasti obsojencev na gradu temeljito zboljša. — Zato zahtevamo, da se začne takoj z zidavo novega akademskega doma, za kar je že vlada preskrbela baje več milijonov in da se pritegnejo k delu in k upravi fonda za zidavo tudi akademiki, ki naj soodločajo. Zahtevamo nadalje, da mestna uprava takoj premesti akademike iz jetišnice na gradu v človeku primerna stanovanja. Če bi se mestna uprava izgovarjala, da ne more najti primernih prostorov, naj dovoli, da ne more najti primernih prostorov, naj dovoli, da komisija, obstoječa iz akademikov poišče sama s pomočjo policije potrebne prostore. — Pri tem apeliramo na vse tovariške akademike, da nastopajo z nami solidarno v skupnem boju in nas podpirajo v vsakem slučaju. Apeliramo na funkcionarje naše vlade, mestne občine, na kulturna in politična društva, na vso javnost, da se zave svoje dolžnosti v tem pogledu.

— **Nepoštena varuhinja.** Služkinja Barbara M. je dala zasebnici Neži S. hraniti razno obleko, perilo, srebrnino, posodo i. t. d. Ko je prišla pozneje po svoje stvari, je našla omaro vlomljeno in vse pokradeno. Služkinja dolži hraniteljico, da je dala pri ključavničarju omaro odpreti in je njene stvari ponesverila.

— **Nepoten invalid.** 27 letni invalid s pohabljenno desno roko, bivši sluga pri tukajšnji deželni vladni Mart. Palčič iz Kriške vasi je osumljen, da je lanske jesen železniškemu delavcu Jos. Cestniku ozi. njegovi ženi izvalil srebrno žepno uro in 3 K denarja ter od takrat pobegnil.

— **Iz Ljubljane izgnani.** 42 letni Gašpar Eržen, žebjar iz Kroke, 41 letni Fr. Zima, gozdni delavec iz Grabč pri Gornjah in 36 letni opekarski delavec Jak. Saksida iz Prvačine so z razsodbo policijskega ravnateljstva izgnani iz okoliša ljubljanskega policijskega ravnateljstva kot tujemu imeti nevarni elementi. Prva dva sta izgnana za 5, zadnji pa za 15 let.

— **Izgnanilo se je v mesto** v soboto 9. t. m. 7 ključev. Pošten najditelj naj jih odda proti nagradi pri vratarju strojne tovarne na Dunajski cesti št. 35.

— **Lep mlad pes rjave barve** lovske pasme se je zatekel v soboto Vaivazorjev trg 6. III.

— **Dober stenograf - telefonist** se sprejme takoj za nočno službo. (Od 9. do 12. zvečer.) Samo dobri stenografi (slovenska in nemška stenografija) — po možnosti poznanje hrvaškega narečja) naj se javijo od 6.—7. zvečer v uredništvu »Jugoslavije«.

Nar. soc. stranka.

Sestanek centralnega volilnega odbora NSS se vrši danes ob 7. uri 30 minut zvečer v strankini pisarni. Sestanek je jako važen! Ker imamo samo poldrugo uro časa se prosi točna udeležba.

Nova krajevna organizacija Nar. soc. stranke se je ustanovila v nedeljo 3. aprila t. l. v št. Jurju ob j. z. Ustanovnega občnega zbora se je udeležil poslanec tov. Brandner, ki je v svojem govoru razložil potrebo in smernice delovanja NSS. Izvoljen je bil sledeči odbor: predsednik Cretnik Josip, stavebnik mlinov, tajnik Kropivšek Franjo, strokovni učitelj, blagajnik Florijan Franjo, klobučar; odborniki: Tofant Franjo, posestnik, Zupanc Ivan, trgovec. Mladi organizaciji želimo pri njenem delu najlepši uspeh.

Kočevje. Dan 1. majnika se bo proslavil kot delavski praznik. Na ta dan se razvija tudi prapor naše organizacije. Pri spevki za prapor prihajajo v prav obilni meri. Čisti dobicek majniške veselice je v celoti namenjen za ustanovitev pevskega in glasbenega zbora. Program se pravčasno objavi. Delavci, tovariši, pogumno na delo. — 1. majnik je naš dan.

Gledališče in glasba.

Ruski umetniški večer. Kakor smo že poročali, priredi 15. t. m. v opernem gledališču g. Helena Poljakova, solo - plesalka iz imperatorskega gledališča v Petrogradu, umetniški večer. Spored bo izvanredno zanimiv, ker se bodo proizvajale nekateri točke prvih v Ljubljani. G. Boris Pušjata bo v slovenski recital odlomke iz romana »Bratje Karamazovi«, ki ga je pre-stavil g. Oton Zupančič.

Orkestralno društvo Glasbene Matice v Ljubljani priredi pod vodstvom g. prof. konserv. Jeraja koncert v nedeljo 17. t. m. ob 20. uri v Sokolskem domu na Viču. Sodeluje operni solist g. J. Drvota.

Znanost in umetnost.

»Vesna«, kulturna in modna revija. Začetkom maja začne izhajati kulturna in modna revija »Vesna« kot mesečnik. Pri-nášala bo članke splošne kulturne vsebine in zabavala čitatelje z beletristiko ter seznanjala posebno naš ženski svet z novostmi na polju umetnosti in mode. Glavna na skrb pa bo posvečena ilustrativnemu delu. List se v politiko ne bo umesaval, ker hoče biti splošno slovenski in pozneje jugoslovanski družinski list. Literarni urednik mu je dr. Ivan Lah, umetniška oprema in ilustracije pa so poverjene prof. Vavpo-tiču. Konzorcij, kot izdajatelj lista je pre-pričan, da bo naše občinstvo sprejelo z veseljem ta list.

Pokrajina.

Trbovlje. Društveno življenje v Trbovljah se lepo razvija, čeprav po Strdi Sloveniji ne vedo o našem kraju drugega, kakor da so Trbovlje veliko komunistično gnezdo. V soboto 2. t. m. je priredil Sokol II. telovadno akademijo, ki je dobro uspela vključiti pišči udeležbi. Zadnji nedeljo je bil evetični dan v korist Družbi sv. C. M., priložni soto bo v nedeljo 16. in 17. t. m. priredi dramatičen odsek Sokola igro s petjem »Rodoljub iz Amerike«.

Kočevje. Občinske volitve bodo dne 10. maja t. l. NSS je dne 10. aprila predložila svojo samostojno kandidatno listo. Naslednec iste je profesor Polovič.

Rajhenburg. Redni občni zbor podružnice »Družbe sv. Cirila in Metoda« za Rajhenburg. Videm in okolico se vrši 16. t. m. ob 7. zvečer v posebnih sobi restavracije Unšold v Rajhenburgu. Narodna dolžnost vsakega zavednega Slovenca in vsake zavedne Slovenke je podpirati velevažno »Družbo sv. Cirila in Metoda«, zato prosimo, da se udeležijo občnega zbora naše podružnice v najlepšem številu.

Rogaška Slatina. Tukajšnji Sokol priredi v nedeljo 17. t. m. ob 15. v gledališki dvorani zdravilišča veselico z raznovrstnim bogatim sporedom: Izvajanje pevskih točk novoustanovljenega pevskega društva, veseloigra »V Ljubljano lo dajmo«, jugoslovanski evetični ples, živa slika Jugoslavije. Zvečer prasta zabava s plesom, pri katerem igra salonski orkester.

Drobiž.

Tetoviranje — nova moda. Vse je minljivo — samo ženska nečimurnost ne. Minoge budalosti mode, ki so bile v našem času pozabljene, so sedaj zopet prišle na površje. Sedaj so zopet moderne broške iz slonove kosti. Krona vsej modi pa je tetoviranje. To je prišlo zopet v modo v Ameriki ter je najbolj priljubljeno pri filmskih igralkah. Po ulicah hodijo gospodične, ki imajo razgaljen hrbet ter tetovirane z rožami. Nekatere pa imajo tudi na nogah tetovirane muhe, kar smatrajo kot posebno pikantno. Sicer trpe dame veliko pri tetoviranju, toda radi pikantnosti se vse stori. Radovedni smo, če se bodo začele tudi po obrazih tetovirati kar stari ljudje!

EDINI SLOVENSKI DNEVNIK.
KIPOROČA STVARNO
IN NEPRISTRANSKO.
JE "JUGOSLAVIJA".

A. K. Green:

Nevestina skrivnost.

(Dalje.)

Njegove prijazne besede so jo bile spet pozivile; kar sijala je od blažene sreče.

Ko sta stopila v svoj voz, sta baš še videla Grycevo dostojanstveno postavo, ki je zavila okrog vogala. Detektiv je preudarjal zdaj svoj bojni načrt.

Julij Molesworth je moral v ječo, to je bilo očitno. Nihče drug nego on ni mogel umoriti Mildrede Farleyeve, ako se ni bila končala sama. Stvar porotnikov je bila, da razsodijo, katero je pravo, policija pa je bila dolžna aretirati ga. Dokazi proti njemu res da niso bili tako prepričevalni, kakor bi bil želel Gryce, toda umore s strupom je vedno težje dokazati nego zločine, pri katerih je služil storilen nož. Razen tega so bile postranske okoliščine jako sumljive. Molesworthova trditev, da je našel dekle umirajoče na stopnicah, dočim je v resnici izdihnila v njegovem vozu in je stekleničico le vrigel na cesto, da bi storil svojo izmišljeno bajko tem verjetnejšo, je kazala na skrbno pripravljen morilni načrt. Kaj bi ga moglo nagibati k laži, ako ne želja, prevariti sodnike? Podle strahopetnosti pač ni bilo moči potakiti možu, ki je zbuja dojem tako silnega in neustrašnega značaja. Nič več ni bilo moči odlašati njegove aretacije, tem manj, ker izpovedba edine osebe, ki je bila še govorila z Mildredo tisti večer, nikakor ni stvarno nasprotovala sumnji!

Kakor hitro je bila potreba spoznana, je preostajala samo še izvršitev. Ob dveh je dospel Gryce s svojim jetnikom na glavni policijski urad; tu pa je nastala zamuda, še preden so ga utegnili zaslišati. Komaj sta namreč stopila v vežo, je planil nekdo k Grycu, prijel ga za komolec in mu šepnil v uho:

Imam jo — tamle je. Toda lov je bil vražji, zakaj babnica neumna se je bala in se skrivala kakor ščurek. Nazadnje pa sem jo vendar dobil v pesti; zdaj glejte, da spravite kaj iz nje.

Gryce se je naglo ozrl in zagledal žensčino, ki se je plašno stiskala v kot.

Prava bo, je dejal; nato se je obrnil k Molesworthu, rekoč, da ga izročijo za malo časa drugim rokam, ker ima sam nujen opravek. S temi besedami je izginil z dekletom v policijsko pisarno.

Čez določen čas se je vrnil, ne več z dekletom, pač pa v spremstvu nadzornika. Ta je stopil k Molesworthu in mu naznanil, da se je izkazala neupravičenost sumnje proti njemu; zato da je odpušen ter sme iti, kamor mu drago.

Sedemnajsto poglavje.

Prijazna sprejemnica doktorja Kamerona je bila bogato opremljena in ukusno okrašena z dragocenimi umetninami; v tem se je silno razlikovala od gole in mrke sobe, v kateri je živel in delal Molesworth. V nameček je odlikoval Kameron razen enake resnobe in vneme v izvrševanju poklica tudi še dar, da je odkril vzrok bolezni na prvi pogled, dočim se je moral priboriti Molesworth do slehernega napredka v spoznanju predvsem z duševnim naporom in razmišljanjem.

Tisti večer po razgovoru z Grycem je bil Kameron s soporo v neki družbi, od katere pa se je moral kmalu posloviti, ker so ga nujno klicali k bolniku. Zdal je sedel globoko zamišljen doma in čakal Genovefine vrnitve. Misli je samo nanjo, na njen ljubki, čarni obraz, ki mu je plaval neprestano pred dušo. Najslajše mišljeno mu je zvenelo iz njene govorice, najčistejša ljubezen mu je sijala iz njenih oči. Nikoli si ne bi bil mislil, da ga more tako silno omamiti ženska beseda in ženski pogled. Ljubezen je bila premagala njegovo

srce, preden se je zavedel. In ta čudež je bil delo njegove žene, delo nje, ki je bila obljubila ostati njegova do groba.

Nestrpno je čakal zdaj drdranja voza, ki mu naznanil, da se je vrnila iz družbe. Pogledal je na uro. Bila je tričetrt na dvanaest, ona pa je hotela biti ob enajstih že doma. Pozvonil je in zvedel od zaspanega sluga v svoje presenečenje, da se je vrnila milostiva že prej nego on.

Pomirjen je utrnil svetilko na pisalni mizi ter se napolnil v skupno sobo, ki je bila v prvem nadstropju; toda Genovefe ni našel niti tu niti v spalnici. Kje bi utegnula biti? Že večkrat, kadar se je vrnil domov in je zaman iskal po vsej hiši, so mu bili rekli, da je milostiva nemara v mali sobici pod streho. Neumevno mu je bilo, kaj jo vleče v tisti tesni, slabo opremljeni prostor, ko je imela vendar spodaj dovolj udobnih, bogatih soban. Čemu se odmika v samoto? Mari beži pred njim? Ali mu kaj prikriva? Nes pametno je bilo misliti kaj takega, in vendar bi bil najrajši pohitel gori, da razreši uganko; toda ponos mu ni dal. Sedel je, vzel si knjigo in jel čakaje listati po nji.

Zdajci pa je pogledal kvišku: Genovefe je stala pred njim. Bila je oblečena v preprosto haljo od bele volne, ki ji je padala v mehkih gubah do tal; žalost in hrepenenje, nežnost in odločnost so se izražale hkrati v njenem pogledu. Razprostrl je roke in skočila je k njemu. Kako blede so bila njena lica, kako slovesno vse njeno vedenje!

Valter, je zamrmrala, še preden je utegnul izpregovoriti, danes sem zaslužila tvojo grajo in se ponižala v tvojem spoštovanju; to mi gloda srce. Neznosna mi je misel, da ne zaupaš več mojim besedam in dejanjem. Rajša umrem takoj in se odrečem vsej svoji sreči, nego da bi trepetala v neprestanem strahu, da utegneš zdvojiti nad menoj in opesati v svoji ljubezni do mene. Zato sem prišla k tebi v tej slovesni uri,

da ti povem po težkem in globokem kesanju: nikoli več ne boš slišal iz mojih ust laži, ne v velikem ne v malem. Naj se zgodi karkoli — pri teh besedah je krčevito vztrepetala — vedno hočem ljubiti resnico; to ti obljubim pri tistem, kar mi je najsvetejše — pri ljubezni svojega moža.

Kakor v prisego mu je položila obe roki na belo čelo; on pa jo je potegnil k sebi, ne da bi rekel besedo, zakaj duša mu je bila prepolna čustev; obležala mu je na srcu, njene oči so se zaprle, in sladak mir je zaviadal na njenem obličju. Nato pa se je pogumno vzravnila, strnila roke in ga pogledala, kakor bi mu hotela reči: Kaj želiš vedeti? Vprašaj me — govoriti hočem resnico!

Toda on je vzkliknil ves srečen: Zdal imam svoj brezmadežni demant in se hočem veseliti njegove posesti. Privikrat v življenju se čutim na viski sreče. To reči jo je stisnil v koprneči strasti na svoje srce.

(Dalje pril.)

Mali oglasi.**Proda se:****POSESTVO**

na Drenovem griču pri Vrhniki, ležeče ob državni cesti v bližini kolodvora na lepem prostoru pod zelo ugodnimi pogoji. Več se poizve pri g. Benediktu na Vrhniki št. 130.

PRODAJA KOČIJE!!!

Proda se iz proste roke krasna skoraj nova, popolnoma izborna ohranjena kočija. Cenjene ponudbe prosim na upravnishvo Jugoslavije pod »kočija«.

PRAVE TRŽAŠKE

bičevnike (koprija) in razne biče priporoča tvrdka Osvald Dobeč, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

PROSTOVOLJNA DRAŽBA

knjig se vrši v torek 19. t. m. Sv. Jakoba nabrežje 29 v trgovini. Prodajale se bodo raznovrstne stare knjige, šolske, za čitalnice itd.

VOLČJI PES

dobro dresiran, 1 leto star se ceno odda. Josef Lenassi, Brod 14, Logatec.

STAVBENA PARCELA

v nadaljevanju Hirske ulice. Poizve se pri K. Dostal, Sv. Petra cesta.

ENONADSTROPNA HIŠA

z 3 stanovanji in malo njivico za vsako trgovino v Višnji gori št. 36. Cena 50.000 kron. Naslov prodalca pove uprava Jugoslavije v Mariboru ali v Ljubljani.

HIŠA

enonadstropna v Spodnji Šiški z dva orala zemlje. Cena 650.000 K. Naslov v upravi Jugoslavije.

Kupi se:**HIŠA**

ako mogoče primerna za trgovino v bližini železniške postaje se kupi. Ponudbe z navedbo cene pod naslov H. Logar, Sv. Petra cesta 12. II. Ljubljana.

ZLOZLJIV VOZIČEK

dobro ohranjen. Cenjene ponudbe na R. P. poštno ležeče, Podnart, Gor.

Službe:**STENOGRAF**

ali stenografinja za Ljubljano s perfektnim znanjem slovenske in nemške stenografije v odvetniško pisarno. Nastop najkasneje 1. junija t. l. Zagotovljena je soba z električno razsvetljavo in cenena prehrana. Ponudbe pod 1879 na upravnishvo. 616

NOTARSKI KANDIDAT

se takoj sprejme pri notarju dr. Karlu Schmidinger v Ljubljani. — Pogoji po dogovoru.

Razno:**ISČEM MEBLIRANO SOBO**

pri samostojni dami, ki bi ml bila pripravljena voditi vse gospodinjstvo. Ponudbe pod: Privatni uradnik, poštno ležeče, Ljubljana.

SOLIDEN BANČNI URADNIK

išče eno do dve opremljeni sobi z souporabo kuhinje. Cena postranska stvar. Cenjene ponudbe na upravo pod šifro »Simplex«.

Prima angleški Kristal „Boraks“

vsaka množina se dobi po K 31— franco skladišče. — Naročila na

PROMET

tehn. industr. podjetje d. z. o. z. Ljubljana, Gradišče 9/1.

Cigaretni papir

Olleschau, Ptič 100/100, Abadie, Altesse, Club 100/60 v knjižnicah, nadalje strošnice Jakobi, Lemo in Radiks priporoča tvrdka

OSVALD DOBEČ, Ljubljana Sv. Jakoba trg 9.

POHIŠTVO

izdelki čeških mizarstvih mojstrov na Dunaju.

Spalne in jedilne sobe, sobe za gospode, saloni, klubove garniture od navadnega do najfinejšega izdelka, kuhinjske opreme, stoli, tapetirano pohištvo, železno pohištvo, pohištvo iz mehkega lesa, domači izdelki po zelo nizki ceni na debelo in drobno v zalogi pohištva

Karol Preis, Maribor Slomškov trg 6.

Ceniki franco! Prosti ogledi!

Priporočajte in razširjajte „Jugoslavijo“

Gadje gnezdo

Je najboljši čvrsto slovensko leposlovno delo iz začetnih let. Naročite ga lahko za majhenkino svoto 14 kron pri

„ZVEZNI TISKARNI“ v Ljubljani.

Odgovorni urednik Anton Pesek.

Dva stanovanja

z najmanj 4 ozir. 5 sobami se išče. Najemna postranska stvar. Nagrada dobra. — Ponudbe pod šifro „Tako“ na An. zav. Drago Beseljak, Ljubljana.

Globoko znižane cene v trgovini oblek**Ferner, Maribor,**

Gospodsk. ulica števil. 24.

Silikat, romancement ter apno

dobavlja na vagonih po najnižji dnevni ceni „AVA“, Laško.

Spedijska tvrdka**LUDOVIK ŠEVAR vd.****na RAKEKU**

oskrbuje točno, najhitreje vse v spedijsko stroko spadajoče posle, tudi ocarinjenje.

Klobuke in slamnike

vseh vrst, od preprostih do najfinejših nudi vedno v zalogi tovarna klobukov in slamnikov

FRANC CERAR v STOBU

pošta in žel. postaja Domžale p. Ljubljani. V popravila prevzema tudi vsa tozadevna dela ter preoblikuje po najnovejši modi. V Ljubljani prevzema vsa naročila in moderniziranje tvrdka Kovačević i Teršan v Prešernovi ulici št. 5, kjer se sprejema v sredo in soboto.

Priporoča Josip Petelinc se tvrdka Ljubljana, Sv. Petra nasip 7**„AVTONOMIST“**

Tisti predajalci in trafikanti, ki bi hoteli vzeti v razprodajo naš list, naj se oglase najpozneje do petka zvečer vsaki teden. Popust običajen. Sprejemajo se tudi inserati. Ker je povpraševanje po našem listu veliko, naklada pa se ravna po potrebi, je treba pravočasnega ustnega ali pismenega naročila.

Uprava „Avtonomista“

Ljubljana, Breg 12.

I. SANDRIN LJUBLJANA.

Velika zaloga usnja kož, podplatov, gonilnih kolenov in boksa na debelo.

MESTNI TRG 6.

Načenejšie pleskanie železa**PHYLLIGRAFIT**

specialna barva proti rji.

Samo enkratno pleskanje za pet let, brez uporabe minija.

Domač izdelek, v inozemstvu priznan.

„PROMET“

Tehn. ind. podjetje dr. z. o. z. v Ljubljani.

:: Kovine, gume, barve, kemikalije, strojna olja, bencin. ::

Kupi se motor

300 volt, 10 konjskih sil z 1200 do 1600 obratov na minuto. — Ponudbe pod „MOTOR“ na upravnishvo „Jugoslavije“.

Proda se motor

220 volt, 8 konjskih sil s 600 obratov na minuto. — Naslov pove upravnishvo „Jugoslavije“.

Tovarna Barva vsakovrstno blago.**JOS. REICH, Kemično čisti obleke.**

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Svetilika ovratnike, zapestnice in srajce.

Podružnice: Selenburgova ulica 4. zapestnice in srajce.

PODRUŽNICE: MARIBOR, NOVO MESTO, KOČEVJE

Gospodsk. ul. 38. Glavni trg. števil. 39.

Medica & Komp.

manufakturna trgovina na debelo

Ljubljana Sodna ulica 7.

Glavno zastopstvo Fockove tovarne**„Srna mila“**

Ivan Ferlež, Celje, Narodni dom

Glavno zastopstvo za Stajersko, Koroško in Prekmurje.

Naznanilo!

Naznanjam pt. občinstvu in potnikom, da sem prevzel

hotel „Balkan“ v Celju

Gospodsk. ulica števil. 7

In odprem istega s 14. aprilom 1921.

V hotelu se nahaja novo urejena kavarna, preurejene sobe za tuje in modernizirani restavracijski prostori. — Preskrbljeno je vedno za topla in mrzla jedila ter pijačo najboljše vrste po zmernih cenah. — Postrežba točna in solidna.

Za mnogobrojen obisk se priporoča

Drago Bernardi.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani